

Radosť kresťana pramení k Kristovi a premáha svet

vdp. Radovan Rajčák

12. decembra 2021 ✙ Cirkev ✙ Nedeľná homília

Zdroj: Flickr

Nie je jednoduché volať ľudí k radosti, ktorá má nadprirodzený základ. Radosť je totiž dnes identifikovaná s telesnými príjemnosťami, s jedlom, pitím, zábavou. Človek má radosť, keď vidí, že sa má dobre. Lenže, napriek tomu je vo svete množstvo nešťastných a mnoho sklúčených ľudí, ktorí zisťujú, že táto pozemská radosť ich zradila. Preto tu máme pred sebou množstvo tých, ktorí sa doslova opájajú radosťou a na druhej strane množstvo tých, ktorým sa takáto radosť znechutila a pohrdajú ňou.

Už antický filozof Aristoteles prišiel na to, že radosť nespočíva v telesnom. Radosť človek prežíva v skutočnosti vtedy, keď si dokáže túto telesnosť odoprieť, keď sám seba obmedzí a zameria svoju silu na mravný a čestný život. Vtedy sme skutočne blažení, radostní. Kresťanská radosť ide ešte ďalej. Nespočíva v dokonalom mravnom živote, ale spočíva v zdieľaní života samotného Boha. Spočíva v presvedčení, že môžem dosiahnuť dokonalú božskú radosť v nebeskom kráľovstve a že Boh mi pomôže do tejto radosti vstúpiť svojou milosťou.

Tu však už nejde o čisto ľudskú záležitosť. Tu hovoríme o Božskej čnosti nádeje. Práve božská čnosť nádeje dáva kresťanovi dôvod na radosť. **Božská čnosť nádeje** – *teologálna čnosť, ktorou túžime po nebeskom kráľovstve a po večnom živote ako po svojom šťastí, pričom vkladáme svoju dôveru do Kristových prisľúbení a nespoliehame sa na svoje sily, ale na pomoc milosti Ducha Svätého*.¹

Nádej je teda účinná. Oživuje celý náš kresťanský život. „Zodpovedá túžbe po šťastí, ktorú Boh vložil do srdca každého človeka; osvojuje si očakávania, ktoré podnecujú činnosť ľudí; očisťuje tieto očakávania, aby ich zamerala na nebeské kráľovstvo; ochraňuje pred malomyselnosťou; je oporou vo chvíľach opustenosti; rozširuje srdce v očakávaní večnej blaženosti. Nadšenie vzbudené nádejou chráni pred egoizmom a vedie k radosti z kresťanskej lásky.“²

Povzbudzuje nás, aby sme dobrá tohto sveta užívali ako prostriedky na dosiahnutie nepominuteľných hodnôt. Nádej človeka vedie k správnej starostlivosti o pozemský život a pozemskú vlasť. Nádej je nutná k spásu, pretože bez nej nemôžeme mať lásku. Láska je totiž posledným meradlom, ku ktorému bude Pán

prihliadať. Človek, ktorý žije permanentne v hriechu sa nachádza v stave, kedy sú čnosti nádeje a lásky akoby mŕtve. Kto teda žije v hriechu, nemá nádeje, nemá radosti a postupne zahorkne a stane sa z neho cynik a sveták.

Ak sa z hriechu nevymaní, postupne stráca schopnosť pozeráť na realitu duchovným pohľadom. Stáva sa tak z neho materialista, pretože vidí len to hmotné. A stáva sa z neho pesimista, pretože všetko na tomto svete vidí negatívne, jeho prognózy sú zlé a vyhliadky na budúcnosť pochmúrne. Duchovné skutočnosti mu nedávajú zmysel, lebo ich nemá v sebe o čo ukotviť. Je preto pragmatik.

Čo prináša najväčšiu mieru blaha, zdravia, financií, radosti, to všetko treba konať. Bez ohľadu na morálnosť či nemorálnosť. To sa dnes deje po celej Európe. Všeobecne prijímané zabíjanie detí, starých a chorých – najnovšie v susednom Rakúsku parlament schváli možnosť spáchať eutanáziu na starých a nevyliciteľne chorých. Objavuje sa otázka morálnosti očkovania proti covidu vakcínami, ktoré používajú bunkové línie z potratených detí. Za týmto odhaľujeme celý obludný potratový priemysel. Toto je prejav kultúry smrti, bezbožníctva a odmietnutia Božích zákonov.

Nádej vlieva kresťanovi zmysel celej našej existencie, dáva nám motív, prečo žiť našu katolícku vieru. Okrem tohto nádej vedie k tvorivej činnosti. Kto žije v nadprirodzenej nádeji, raduje sa a zároveň je človekom tvorivým, pretože smeruje niekam, spolupracuje s Božou milosťou a chce Božskou realitou pretvárať tú ľudskú. Radosť plynúca z nadprirodzenej nádeje poskytuje silu a odvahu, ktorou kresťan prekonáva všetky prekážky mravného života. Rozširuje pohľad, zjasňuje horizonty a naplňa pokojom. Nádej prenáša človeka cez všetky strasti a bolesti tohto života.³ Božskú čnosť nádeje sme dostali pri sv. krste, preto ju má každý pokrstený človek, ktorý ju však aktivizuje. Pretože nádej je čnosť a čnosť smeruje k činnosti. Ako aktivizovať nadprirodzenú čnosť nádeje? Čo sú miesta nádeje či jej kultivátormi?

Modlitba.

Utrpenie a bôle života.

Súd – završenie mojej zodpovednosti za život.

Prvé a základné miesto, kde sa učíme nádeji, je **modlitba**. Správny spôsob modlitby, to je proces vnútorného očisťovania, ktorý nás činí otvorenými pre Boha a tým aj otvorenými pre druhých ľudí. V modlitbe sa človek musí naučiť, o čo môže skutočne Boha prosieť – čo je hodné Boha. Musí sa naučiť, že sa nemôže modliť proti druhému. Musí sa naučiť, že si nemôže žiadať povrchné a pohodlné veci, po ktorých práve túži – je to malá a pomýlená nádej, ktorá ho odvádza ďaleko od Boha.

Musí očisťovať svoje túžby a nádeje. Musí sa oslobodiť od skrytých lží, ktorými klame sám seba: Boh vidí do hĺbky a konfrontácia s Bohom núti človeka, aby si ich aj on priznal. „*Kto však vie o všetkých svojich poblúdeniach? Očisť ma od chýb, ktoré si neuvedomujem,*“ modlí sa žalmista (19,13). To, že si neuznávam svoje chyby, ilúzia vlastnej nevinnosti ma neospravedlňuje a nespasí, pretože otupené svedomie a neschopnosť uznať zlo vo mne je moja vina. (...) Aby mohla modlitba rozvinúť túto očistnú silu, musí byť z jednej strany veľmi osobná, osobnou konfrontáciou môjho ja s Bohom, so živým Bohom. Z druhej strany však musí byť stále znova vedená a osvetľovaná veľkými modlitbami Cirkvi a svätých, liturgickou modlitbou, v ktorej nás Pán neustále a správnym spôsobom učí modliť sa.

Aj **utrpenie** je súčasťou ľudskej existencie. Z jednej strany pochádza z našej konečnosti a z druhej je súhrnom vín, ktoré sa nahromadili v priebehu dejín a nezadržateľným spôsobom rastú aj v súčasnosti. Pochopiteľne treba robiť všetko na umenšenie bolesti, zabrániť, nakoľko je to možné, utrpeniu nevinných, tíšiť bolesti, pomáhať prekonať psychické utrpenia. Môžeme sa snažiť utrpenie zmenšovať, bojovať proti nemu, ale nemôžeme ho odstrániť. Práve tam, kde sa ľudia v snahe vyhnúť sa každému utrpeniu usilujú vymaniť sa zo všetkého, čo by mohlo spôsobovať bolesť, tam, kde sa chcú vyhnúť námahe pravdy, lásky a dobra, sklzávajú do prázdneho života, v ktorom možno takmer neexistuje bolesť, no o to viac tam dolieha temný pocit nedostatku zmyslu života.

Vyhýbanie sa utrpeniu, ani útek pred bolesťou neprináša človeku uzdravenie. To prináša len schopnosť prijať súženie, dozrievať v ňom a nachádzať jeho zmysel prostredníctvom zjednotenia sa s Kristom. Prijatť trpiaceho blížneho totiž znamená vziať určitým spôsobom na seba jeho utrpenie, takže sa stane aj mojím. Práve v tom, že sa o utrpenie delíme vďaka prítomnosti niekoho druhého, preniká cez utrpenie svetlo lásky. Veľmi krásne to vyjadruje latinské slovo *consolatio*, útecha, pretože byť spolu v samote (*solitudo*) už nie je viac samota, ale útecha. A napokon je zdrojom utrpenia aj rozhodnutie sa pre lásku, pretože láska si vždy vyžaduje sebazaprenie, tým, že sa nechám zraňovať a očisťovať. Láska v skutočnosti nemôže existovať bez tohto i bolestného zrieknutia sa seba samého, inak sa stane sebeckom.

Perspektíva **súdu** už od najskorších čias ovplyvňovala kresťanov v ich každodennom živote ako kritérium, podľa ktorého sa riadili v prítomnom živote, ako výzva pre ich svedomie a zároveň ako nádej v Božiu spravodlivosť. Viera v Krista sa nikdy nepozerala iba späť a nikdy len hore, ale vždy aj vpred, k hodine spravodlivosti, ktorú Pán opakovane predpovedal. Práve tento pohľad vpred dal kresťanstvu jeho zmysel pre prítomnosť.

Vyprosujme si dnes pri prijímaní Najsvätejšieho tela Pána posilu pre našu nadprirodzenú nádej. Aby sme mali zmysel života, aby sme videli, že na tejto zemi realizujeme Jeho kráľovstvo. Lebo On sa nám dáva, zdieľa sa našim dušiam a tým buduje jeho základ.

Svätá Mária, ty si patrila k tým pokorným a veľkým dušiam v Izraeli, ktoré ako Simeon očakávali „potechu Izraela“ (Lk 2,25) a ako Anna vyčkávali na „vykúpenie Izraela“ (Lk 2,38). Svätá Mária, Matka Božia, nauč nás spolu s tebou veriť, dúfať a milovať. Ukáž nám cestu do Jeho kráľovstva! Hviezda morská, oroduj za nás a veď naše putovanie! Amen

1 *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, 1817.

2 *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, 1818.

3 Porov. F. Tondra, *Morálna teológia*, I, 217.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/radost-krestana-prameni-k-kristovi-a-premaha-svet/>